Hukuk Bölümü 2008/364 E. , 2009/55 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI YAPILAN ITIRAZIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : E.Ö.

Vekili : Av. M.Ö.

Davalı : Niğde Valiliği(Emniyet Müdürlüğü/Trafik Tescil Denetleme Şube Müdürlüğü)

O L A Y : Niğde Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 16.01.2008 gün, A-342166 ve aynı gün, A-342167 sıra nolu Karayolu Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Tutanakları ile, yetki belgesi olmadan taşımacılık yaptığından bahisle 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi uyarınca davacı adına para cezaları verilmiştir.

Davacı vekili, para cezalarına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

NİĞDE SULH CEZA MAHKEMESİ; 05.03.2008 gün ve 2008/193 Müt. sayı ile; itiraz edenin dilekçesi, cevabi yazılar ve tüm dosya kapsamına göre 16.01.2008 tarih ve 342166 Sıra nolu makbuz ile adına kayıtlı 55 K 6525 plakalı çekici ve buna bağlı 55 K 6222 Plakalı yarı römorkun Niğde Ulukışla yolu km. 10 da yapılan kontrolde E.Ö. adına kayıtlı sürücüsü ENDER SEZGİN'in idaresindeki 55 K 6525 plakalı çekici ve buna bağlı 55 K 6222 Plakalı yarı römorkun takoğraf raporundan hız ihlali yaptığının tespit edildiği ve 11,556 YTL.ceza kesildiğini, sürücüsü ENDER SEZGİN'in yetki belgesiz ve taşıt kartı olmayan araç ile taşıma yaptığının tespit edildiği yetki belgesi olmadığından dolayı Karayolları Taşıma Kanununun 26/A maddesine istinaden 16.01.2008 tarih ve 342166 sıra nolu makbuzla Cezai işlem uygulandığı anlaşılmış olduğu, Kara Yollan Taşıma Kanununun 26/A maddesi ile ilgili yapılan itirazların mahkemelerinin görevine girmediği, idare mahkemesinin görevinde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karara karşı yapılan itiraz; Niğde 1.Ağır Ceza Mahkemesinin 24.4.2008 gün ve 2008/68 D.İş sayılı kararıyla reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezalarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İDARE MAHKEMESİ; 22.4.2008 gün ve E: 2008/267, K: 2008/875 sayı ile; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. ve 15.; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun, 3. ve 27. maddelerine yer verildikten sonra; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun, "Para Cezalarına İtiraz ve Suçlarda Tekerrür" başlıklı 30. maddesinin, "Para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Bu Kanunda belirtilen suçların işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikte üç defa suç işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği suçların cezalarının toplamının on katı para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi taşımalarda ticari araç kullanım belgesi, yurt dışı taşımalarda da uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır." Hükmünün, 08.02.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun, 520. maddesi ile, "Bu Kanunda belirtilen idari para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idari para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiş olduğu; dava dosyasının incelenmesinden; Davacının yetki belgesi bulunmadan taşıma yaptığından bahisle Niğde Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü tarafından 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin A-1 bendi uyarınca toplam 11.556,00.-YTL idari para cezasıyla cezalandırılması üzerine söz konusu para cezalarının iptali istemiyle görülmekte olan iş bu davanın açıldığının anlaşıldığı; yukarıda yer alan hükümlerin birlikte incelenmesi sonucunda, özel kanunlarda açıkça belirtilmediği sürece idari para cezalarının görüm ve çözüm yerinin adli yargı olduğu bir başka deyişle özel kanunda idari para cezalarına karşı görevli mahkemelerin idari yargı olduğunun belirtilmesi durumda bu davaların idari yargı merciince incelenebileceği; idare mahkemelerince görev hususunun yargılamanın her safhasında dikkate alınması gerektiği ve görev konusunun kamu düzeninden olması nedeniyle davanın açıldığı tarihte idare mahkemesinin görevine giren bir konunun daha sonraki mevzuat değişikliği ile adli yargının görevine verilmesi durumunda idare mahkemelerince davanın görev yönünden ret edilmesi gerektiği; öte yandan 4925 sayılı Kanun'un ilk halinde yer alan idari para cezalarına karşı idare mahkemelerine başvurulabileceği ile ilişkin hükmün, 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesi ile değiştirildiği ve 4925 sayılı Kanun kapsamında yer alan idari para cezalarına karşı idari yargı merciine başvurulabileceğine ilişkin hükmün 4925 sayılı Kanun'un 30. maddesinden çıkarıldığı ve bu haliyle 4925 sayılı Kanun kapsamında verilen para cezalarına genel Kanun niteliğinde olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun ilgili hükümlerinin uygulanması gerektiği; bu durumda 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca kesilen para cezalarının görüm ve çözüm yerinin 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27. maddeleri uyarınca sulh ceza mahkemesinin görevine girdiği sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 02.03.2009 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin Başkanlık yazısı üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör - Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (a) bendine göre verilen idari para cezalarının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

10.7.2003 gün ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendinde, bu Kanunun; 5 inci maddesine göre yetki belgesi almadan taşıma işinde faaliyette bulunanlara beşmilyar lira, 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beşyüzmilyon lira, 5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre taşıma hizmetini yapmaktan kaçınan taşımacılara dörtyüzmilyon lira, 5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı davranarak bir taşımacının diğer bir taşımacının taşıma faaliyetini engellemesi halinde dörtmilyar lira para cezası verileceği kurala bağlanmış; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Niğde Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 05.03.2008 gün ve 2008/193 Müt. sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 02.03.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.